

slovenske kulturne akcije

L. VIII. - 12. VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 30. 6. 1961.

MODERNA GLASBA

O moderni glasbi lahko govorimo od prvega desetletja našega stoletja — od tedaj, ko so ekstremisti zavrgli tradicijo in odklonili tonalnost. Revolucionarni skok dotedanjega impresionističnega neoromantika Schönberga (ki je v mnogem vzporednica Picassu) pa je vodil v kaos. Da izbrede iz njega, je Schönberg zasnoval novo dogmo: dodekafonizem.

Njegov učenec Webern je šel v razbijanju na elemente še dalje: vsak ton (ali akord) zase je postal s svojim trajanjem, višino in jakostjo enakovreden člen kompozicije. Začela se je serialna glasba.

Od tu ni bilo daleč do grajenja slušnih del, ki jim gradivo ustvarja laboratorij, bodisi da proizvaja sinusoidalne zvoke (brez sozvočnih tonov) in druge zvočne „opeke“ — elektronska muzika —, bodisi da nudi izreze iz slušnega dogajanja v naravi in v civilizacijskih tvorbah — konkretna muzika. Res so se tako zvočne stvaritve približale kozmičnemu občutju sodobnega človeštva, pri tem pa so prešle mejo glasbene umetnosti.

Ob strani te revolucionarne linije ustvarjajo ali so ustvarjali nekateri največji sodobni komponisti: Stravinski, Prokofjev, Bartók, Hindemith i. dr. Sicer ne zavračajo vseh pridobitev revolucionarjev, prav tako pa ne tradicije: folklorizma, modalnosti, primitivizma, osebnih kombinacij in sistemov politonalnosti, mikrotonalnosti, kvartnih in drugačnih akordnih zgradb itd. Izraziti eklektiki so sovjetski komponisti.

V moderni glasbi je veliko iskanja in slutenj, iskrenosti in pretvarjanja; v njej se bore materialistične, hedonistične in spiritualistične težnje. Mnogo energij gre za čisto tehnične zadeve; nesorazmerno veliko vlogo imajo teoretiki. Katera dela bodo kot velika ostala? Je že vstal genij naše dobe?

Osrednji problemi umetnosti so danes živi, kot so bili vedno, in bodo ostali, dokler bo človeštvo. Glasba ne bo umrla, kot ji celo nekateri komponisti napovedujejo. Tudi del moderne glasbe vrši veliko poslanstvo umetnosti; nudi ljudem „nejasno zrenje lepote vesolja“, brez katerega ne bi mogli živeti niti živeti moralno“ (Maritain).

A. G.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Glasbeni odsek

Peti kulturni večer v soboto 1. julija ob 19. uri
v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital

Predavanje

prof. Alojzij Geržinič

MODERNA GLASBA

Predavanje bo ilustrirano z reproducirano glasbo.

Vse plošče je iz prijaznosti dala na razpolago tvrdka „BREYER Hnos. S. A.“ — Maipú 267, Buenos Aires
Ker je prireditelj zvezana z večjimi stroški, prosimo za prostovoljne prispevke.

Izraz nove muzike bo manj harmonična akordika kakor melodija kot čista linija. Potek in gibanje melodije čedalje manj narekuje pesniški sentiment in miselna refleksija, pač pa se to gibanje v novjšem času podreja samosvojem formalnim zakonom, kakor slutimo to v liniji antiike, in vidimo v, recimo, umetnijah Nizozemcev XV. stoletja... arhitektonika bo vsekakor dosti bolj sorodna starim, strogim objektivno vase zaključenim formam, kakor: kánon, imitacija, fuga, kakor pa baš premaganim impresionističnim in ekspresionističnim... Stari vertikalni, harmonični, homofoni stil se umika horizontalističnim tendencam polifonije. Interpreti opuščajo subjektivno agogiko. Videti je, da se bodo sčasoma uveljavile nove zahteve po „lepem“ prednašanju, ki bodo elementarni učinek tona vse drugače uveljavile...

STANKO VURNIK,
„Nova muzika“ (Nova muzika I., št. 1, 1928)

Ustvarjalno dejanje je izgubilo svojo potrebnost. Zato ga skušajo iznajti, postavljajo hipoteze. Vsa produkcija med obema vojnama je velikansko teženje po glasbi, obupno iskanje izgubljenega časa s pomočjo „nepriistnega“. Glasbenik se ne briga toliko za delo, ki se pripravlja na njegovo stvaritev, kolikor za nov način... za novo tehniko, nov tip objekta...

ERNEST ANSERMET
v ženevskem predavanju
1948.

M E D D O B J E

Letnik VI. šte. 3./4.

Prvi izvodi bodo na razpolago na kulturnem večeru 1. julija.

Šesti kulturni večer v soboto 15. 7. v dvorani Bullrich točno ob 19. uri

Gledališki odsek

J. P. Sartre
Z A P R T A V R A T A

Bralna predstava s spremno besedo o Sartrovi dramatik.

PODPRITE GLAS! DARUJTE V
TISKOVNI SKLAD!

TARIFA REDUCIDA

Concesión 6228

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624.770

OB JUBILEJU SOCIALNIH OKROŽNIC

Četrty kulturni večer 17. junija je bil posvečen jubileju socialnih okrožnic papežev Leona XIII. in Pija XI. Predaval je g. Rudolf Smersu, vodil pa je večer predsednik Sl. kult. akcije, Ruda Jurčec.

Predavatelj je uvodoma posvetil nekaj toplih besed spominu pokojnega profesorja dr. Ivana Ahčina, ki bi bil pač najbolj poklican spregovoriti o predmetu, ki mu je bil tako blizu, saj je nenehno s tolikšno ljubeznijo na nauke obeh okrožnic opozarjal. Predavatelj je predavanje poklonil spominu pokojnega sociologa prof. Ahčina. Snov je g. Smersu obdelal pregledno, jasno in temeljito, zlasti pa je opozarjal na sodobnost in naprednost misli, ki sta jih obe okrožnici vsaka za svoj čas polni.

Ob sklepu se je razvil živahen razgovor, ki je marsikaj pojasnil, posebej še vprašanje agrarne reforme v deželah južne Amerike. Ob koncu so navzoči nagradili predavatelja z obilnim aplavzom.

NOVAČANOVA SPOMINSKA SLOVESNOST v San Martínu

Slovenci v San Martínu so spomin pesnika in pisatelja Antona Novačana ob desetletnici smrti proslavili v nedeljo 18. junija dopoldne v dvorani Slovenskega doma. Prireditve je bila ponovitev sporeda kulturnega večera Slov. kult. akcije 3. junija.

Prireditve je vodil prof. Zupan, kult. ref. krajevnega odbora Društva Slovencev. Uvodoma je poudaril pomen slovesnosti prireditve in pozdravil predavatelje člane Slov. kult. akcije, ki so se radi odzvali vabilu k sodelovanju pri proslavi spomina Antona Novačana. Dr. Tine Debeljak je zatem spregovoril o Novačanovem mestu v slovenskem slovstvu; g. Miha Smersu je nato prebral prolog iz drame „Friderik Celjski“, nakar je pisatelj Z. Simčič podal sliko Novačana kot človeka. Iz pesniške zbirke „Peti evangelij“ je gđ. Marjeta Smersujeva prebrala pet sonetov. Predsednik R. Jurčec se je zahvalil za vabilo k prireditvi, ki naj velja proslavi spomina kulturnih delavcev, ki so mejniki na poti, katero moramo hoditi in ki nam kažejo pri delu smer. Ista ljubezen pa naj preveva tudi skrb za vse naše kulturno delo, ki ga moramo znati ohranjati in podpirati. Nato je podal oris Novačana kot politika in pojasnil njegovo mesto v slovenski politiki in diplomaciji.

Med prireditvijo so prodajali tudi pesniško zbirko A. Novačana „Peti evangelij“, ki je poslej na razpolago tudi v pisarni Slov. kult. akcije za ceno 40 pezov.

kronika

JUBILEJNO naročnino je plačal Albin Šega, Chicago (ZDA), v znesku 25 dolarjev.

Za TISKOVNI SKLAD „GLASA“ so darovali: Ivan Breclj, Castelar, \$ 25.—; Stane Štante, Capital, \$ 100.—; N. N., Ramos Mejia, \$ 100.—; dr. Ignacij Lenček, Adrogué, \$ 1.250.—; Jože Gutovnik, Florencio Varela, \$ 100.—; dr. Milan Komar, Boulogne sur Mer, \$ 100.—; Janez Majeršič, Capital,

POLDRUGI CIRIL

“Ma, caro Corbera, io non ho nessun catarro. Il mio sputo non è segno di malattia, anzi lo è di salute mentale: sputo per disgusto delle sciocchezze che vo leggendo. I miei sputi son simbolici e altamente culturali.”

(Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Il professore e la sirena.*)

Berem zgodbo o Poldrugem Martinu, o najbolj hudomušnem bedaku v naši književnosti in podčrtavam besede, ki bodo mojemu malemu neznane. (Kako naj ti revše, rojeno sredi cementnih blokov, ve, kaj je to *zelnik*?)

„In kaj pomeni *poldrugi*?“

Razložim. „V tej povestici pa, kakor boš videl, pomeni bedaka.“

„In kaj je to *bedak*?“

Novovalna mladina, pa čeprav šele prvih zob, hoče stvarjem do dna... Začnem razlagati, pa se odpro vrata in na pragu se prikaže prijatelj Luka z videmsko revijo „Politica e cultura“ v roki.

Bereva, pa še naglas ponavlja glavne odstavke članka o jugoslovanski književnosti. Čudni kompleksi se rojevajo v naju. Včasih smo mislili, da smo samo „povampirjeni nacionalisti“, ker nam „poenotenje jugoslovanskih narodov“ ne diši. Zdaj pa nenadoma odkrijemo, da smo mi zunaj čudna bitja: najprej smo fizično zapustili svoje domove, danes nas pa še duhovno izganjajo. Neki Ciril Zlobec je namreč v omenjeno revijo napisal, da se k slovenski književnosti „ne more prištevati tista manjšina, ki ni šla z revolucijo, ali ki se je postavila na nasprotno stališče in zapustila s poraženim nasprotnikom Jugoslavijo...“

Bereva, prebirava. Najprej ti pride na misel, da bi kakor profesor v neki noveli avtorja Leoparda začel pljuvati, toda, če bi človek pljunil, vedno ko prebere kakšno pogruntavščino, bi kmalu imel bolj suho grlo kakor pa skavt, ki z mokrimi drvni prvič neti ogenj. . .

Ah, ljubi Ciril! Kakšne probleme si nam nenadoma ustvaril!

Dragi pesniki, pisatelji v tujini, nikar več ne ustvarjajte! Izbrisal vas je iz slovenske književnosti. Ne slovenski narod, ne, ampak — privatnik. Z odlokom! Da, da, dragi Karel Clevelandski, nikar ne piši več! V slovenski literaturi ni mesta zate. Ti spadaš kvečjemu v severnoameriško literaturo. Sploh se mi čudno zdi, kako da že prej nismo prišli do spoznanja, da so gorenjske povesti ena najbolj tipičnih ameriških zvrsti? Kako praviš? Da ti pišeš v slovenščini? To ni važno, dragec, to so vendar samo detajli. . .

In ti, pesnik Rafko! Sam zlobec ve, v katero literaturo spadaš! Kako praviš? Da verjetno v belgijsko? Že, že. Toda v katero? V flamsko ali v valonsko? Res da so to samo detajli, ampak. . .

In pesnik Vladimir v Tokiu! Res se mi je že v šolskih letih zdelo, da bo ta poba slabo končal. Ko je bilo govora o deželi vzhajajočega sonca, ki ni vedno znova opeval cvetočih češenj s prav posebnim naglasom, v katerem se je že takrat dalo slutiti, da se fant nagiblje k orientalni literaturi? Toda, da bo šel tako daleč! Priznam pa, da mi je čudno pri srcu, ko pomislim, da že izza mladih nog poznam nekega japonskega pesnika... (Vladimir je vnaprej vedel, da ho nekoč nastopila Cirilova doba in da bo izvržen iz slovenske književnosti. Kako si sicer morete razlagati, da mu sam Meiseisha iz Tokia izda zbirko „Dober večer, Tokio“? In tisti verzi na strani 55: „Nátsu no tski/káwa no mukái no/ hto wa táre“ — mar ne govore za mojo tezo? Res, da je fant pesem v svoji knjigi podtaknil nekemu pesniku Chari, a to je čisto preprosta zvijača nekoga, ki je začel življenje kot slovenski študent, končal pa kot japonski pesnik.)

Fantje, stvar je tragična! Zdaj: ali je Ciril to storil iz lastnega nagiba? Ali pa je naredba prišla od drugod? Morda tudi ni imel drugega pisati in v sili zlobec tudi muhe žre... Kako pravite, dragi literati? Da vas moti, ker je naredba izšla v laščini? Nikar, fantje! To so detajli! Iznebite se vendar že enkrat svojih „regionalno folklornih stremljenj“!

„Slovenska folklorna umetnost“ seveda zaradi našega izgo-na ne bo ničesar izgubila. Industrija nadomestnih delov je takó

čudovito napredovala zadnje čase pri nas doma... Namreč: bil je nekoč neki laški oficirček n.pr. Sansone Ercole Mal d'occhio, ki je po osmem septembru 1943 ponudil svoje sodelovanje partizanom. Nekoč je v laščini napisal odo na maršala in ker je takrat živel na slovenskem ozemlju in se ni „postavil na nasprotno stališče“ in tudi „ni zapustil s poraženim nasprotnikom Jugoslavije“, je več kot logično, da spada v slovensko književnost. Da razen besed „jabolko“, „kudič“, „gospodichina belle gambe“ in nekaterih važnih okrajšav AFŽ, SKOJ, IOOF ni vedel besedice slovensko, ni važno, dragi moji. Res moramo paziti, da ne gledamo preveč na detajle...

Preprosti ljudje bi seveda ob branju članka mogli sklepati, da ima Ciril Zlobec, slovenski pesnik, (oprosti, Ciril, v davnih časih smo ljudem, ki so pisali v slovenskem jeziku, nekoliko drznosti in skorajda sramežljivo, a vendarle rekali „slovenski pesnik“) kaj proti emigrantom. Aj, kaj hujšega, kot taka zmota. Ne samo, da nima nič proti, on celo prevaja iz sodobne italijanske lirike („iz njenega zaprednega dela“) pesmi nekega pesnika Domenica Cadoresija („Si te he visto, no me acuerdo...“ — Op. p.) in sicer iz cikla „Stihi za izseljenca“. (NR - X - 2). Res, da je ubogi Ciril že takoj v uvodu skrbno napisal, da so te pesmi „posvečene problemu ekonomske emigracije“ (da ne bi kdo slučajno...), ampak to nič ne spremeni na dejstvu. Ciril, Ciril! Kakor da tudi najbolj preprosti bralec ne bi vedel, da na tej strani železne zavese drugih emigracij treba ni...

So ljudje, ki trdijo, da je vedno manj humorja na svetu. Ne vem, kako morejo priti do take trditve. Pred leti pa se je nekdo v Ljubljani celo pritoževal, češ da imajo drugi narodi humoristične revije na taki višini, da tudi veliki misleci in pisci najdejo v njih primeren okvir. Medtem ko *Pavliha*... — Mož je imel prav. V *Punchu* so imena znanih pisateljev, *Simplicissimus* je včasih bil na visoki stopnji, *The New Yorker* ni tiskal samo prispevkov domačih nobelovcev, celo ljudje kakor psiholog Jung so sodelovali pri njem. Guareschijev *Candido* je med vojno priobčeval — seveda pod psevdonimi — prispevke iz vrst najvišjih vladnih uradnikov. Celo buenosaireska *Tía Vicenta* ima med so-trudniki vrsto univerzitetnikov in pa kritike, ki so istočasno kritiki najresnejših argentinskih revij. Res, s *Pavliho* je drugače. Toda, dragi moji, kaj zato? Treba si je znati pomagati. „Če doma jim dobro ni, žerjavi se... itd., itd.“ Če doma ni mesta za dober humor, si je treba poiskati mesto kje drugje. Samo poglej Cirila! Komaj nekaj kilometrov od meje — o, ce biel ciscjel in Udin! — je našel svojo revijo.

Ubogi slovenski narod! Tisočletni burki se zdaj pridružuje še domača komedija. Drugovrstna komedija! Papir vse prenese, praviijo, a marsikaj morajo prenesti tudi ljudje. Pa kaj bi se mi zunaj pritoževali! In tisti reveži doma — najsi so z desnice ali s centra ali pa tudi z leve — ki morajo take cirilovskičine prenašati morda vsak mesec in sam Bog ve, če celo ne po večkrat? Ti reveži, ki vedo, koga imajo med seboj, pa si ne morejo pomagati.

Seveda, vsi se tudi ne zavedajo, koga imajo med seboj. N.pr. ubogi Branko Rudolf niti ne slutiti, po kakšnih vulkanski tleh se giblje. Ne samo da se je predrznil in da svoje zbirke ni izdal v smislu „enotne literature“, niti v slovenščini je ni napisal! Mož je šel, pa je svojo „žveglo potepuhovo, muziko tega gmajn folka...“ izdal v — dialektu! In da bo mera polna: namesto, da bi se hitro umaknil Cirilovim očem, ti gre, pa mu napiše (NR - X - 4) javno pismo. (Zlobec je namreč ob priliki Rudolfove ocene o Smoletovi Antigoni napisal v Telegram, da je R.-jevo pisanje „samo odraz onoga što nazivamo kuloarskim razpravljanjem“). Ubogi R. se je razjezil, pa ne morda zato, ker je „razpravljanje“ bilo napisano s „s“ in ne z „z“, ampak ker je Ciril o njem napisal besede, ki jih on „čuti kot psolve“. Branko, Branko! Ne drezaj v sršeno gnezdo! Pazi se! Ne poznaš ti janičarjev...

„In kaj je to janičar?“

Na! Sem mislil, da je moj mali povsem odsoten, pa vidim, da naju ves čas posluša. Hm! Naj mu začnem govoriti o turških vpadih? Ali pa raje bolj sodobno o Stalinovem študiju teologije? Ali pa še raje o kakšnem slovenskem pobu, ki je postal nacistični oficir. skratka o ljudeh, ki so „presedlali“, pa zato toliko bolj hoteli biti „vidno zvesti“?

„Janičar?“ pravim. „Hm... Kdo je najbolj surov do tebe na igrišču?“

„Joselito!“

(Dalje na 4. strani.)

namesto članskega popusta \$ 75.—; N. N., Capital, \$ 200.—; prof. Ivan Prijatelj, Villa Adelina, \$ 100.—

Novi naslov naše poverjenice v Kanadi, ge. Renate Kozina je: 150 Ashton, Ville St. Laurent, Que, Montreal, Canada.

— Ustvarjalni član glasbenega odseka Sl. kult. akcije je postal č.g. prof. dr. Cigan, iz Celovca.

— Pri ugledni nemški založbi Herder v Freiburgu bo izšlo delo p. Karla Vladimírja Truhlarja S.J. „Teologija dela“.

— Slovenski skladatelj p. Vendelin Špendov ofm. je za slovaški zbornik božičnih običajev „Slovak Christmas. A Symposium of Songs, Customs and Plays“, ki ga je pri Slovaškem inštitutu (Cleveland - Rim) izdal J. Duris, prispeval harmonizaciji dveh slovaških božičnih ljudskih pesmi „Prišli smo ku tebe, Jezuliatko“ in „Vestante hore, valasi“.

— Kvartet Finkovih je v nedeljo 18. junija priredil v cerkvi Marije Kraljice v Lanusu cerkveni koncert. Spored je obsegal skladbe Petelina-Gallusa, Mozarta, Webra, Premrila, Mava, Gerbiča, Fauréja, Francka, Haydna in Geržiniča. Pri harmoniju je spremljal prof. A. Geržinič.

— Vsako leto na knjižnem sejmu nemškega založništva v Frankfurtu ob Maini izbere petdeset knjig, ki najbolj ustrezajo zakonom knjižne umetnosti. Ozirajo se le na normalne, ne pa bibliofilske izdaje. Teh petdeset knjig gre potem po vsej Nemčiji kot „najlepše knjige“. Razstavljajo jih pa tudi izven Nemčije kot primerke nemške tiskarske in knjigoveške zmogljivosti. Med 50 najlepših nemških knjig iz lanskega leta so pa uvrstili tudi knjigo prof. Grivca „Konstantin und Methodius“. Tako zunanja oprema in tudi oblika po vrednosti odgovarjata vsebini.

— V Barceloni je pri založbi Luis de Carralt v prevodu José R. Zimmermanna izšel španski prevod znane povesti Karla Mauserja „Kaplan Klemen“ z naslovom „El Capellán“. Na ovojno založbo v propagandi povest predstavlja kot slovenski „bestseller“, ki da se po tematiki „postavlja ob stran Bernanosu in Grahamu Greenu“. Prevod v prijetno opremljeni knjigi običajnega formata, ki obseže čez 300 strani, je v prodaji tudi v vseh večjih knjigarnah in založbah v Buenos Airesu po zmerni ceni.

— Na filozofski fakulteti univerze v Rimu je promoviral za doktorja slavistike prof. Martin Jevnikar iz Trsta. Našemu sodelavcu in prijatelju najiskreneje čestitamo.

— PRED VRATI PEKLA je knjiga, ki jo je napisal znani pisatelj in pesnik Branko Bohinc, založilo pa jo je Baragovo misijonišče. Pisatelj riše v knjigi trpljenje slovenskega duhovnika v komunističnih zaporih v Sloveniji in na kazenskem prisilnem delu v taboriščih, kjer titovske oblasti zlasti duhovnikom nalagajo posebno huda bremena muk in trpljenja. Avtor ugotavlja samo najhujše udarce in krutosti. Vsako poglavje je odlo-mek slike, ki se nato gradi v bralcu in raste v grozo pred tem, kaj zmore človeška zloba v iskanju muk in stisk, ki naj duhovnika telesno in duševno uničijo. Dasi je obseg knjige skromen, je v njej ves prerez, ki bo gotovo nudil priložnost za širšo obdelavo. — Knjigo dobite tudi v pisarni Slov. kult. akcije za ceno 100 pezov (broširana) in 140 (vezana).

—Letošnjega marca se je ves svobodni svet spominjal obletnice enega najpomembnejših dogodkov v zgodovini komunizma v Rusiji. Marca 1921 so se strahovladi komunistične partije v Kronstadtu pred Petrogradom namreč uprle posadke oklopnice „Sevastopol“ in „Petropavlovsk“. Prav mornarji so 1917 pomagali Leninu in njegovi skupini do zmage v oktobrski revoluciji. Po treh letih in pol je v Rusiji še vedno vrelo. Kom. partija se je le z največjim terorjem držala na oblasti. Vlada ni zmogla preskrbe mest. Zlasti petrograjsko delavstvo je hitro spoznalo, da gre partiji le za oblast, ne pa za ureditve političnih in socialnih obljub. Stopilo je v stavko v pozivom „Popolna sprememba v vladni politiki je postala nujnost. Delavci in kmetje v prvi vrsti potrebujemo svobodo!“ 24. in 25. februarja (po starem koledarju) so bili rdečearmejci prvič v zgodovini komunizma poslani nad stavkujoče delavstvo; a

28. februarja sta se delavcem pridružili tudi posadki obeh oklopnice, ki so jim sledili mornarji vsega ostalega brodograja pred Kronstadtom 3. marca je začasni odbor revolucionarjev začel izdajati svoja uradna „Izvestja“. Izjavil je, da bo storil vse, da ne pride do prelivanja krvi. Nad 14.000 upornikov v Kronstadtu je Lenin poslal Tuhačevskega s 60.000 rdečearmeji, ki so po hudih bombardiranjih s kopnega in iz zraka 17. marca vdrli v Kronstadt in po trdih populističnih bojih mesto slednjič pokorili. Tako je bila zadušena „tretja revolucija“ (prva je bila februarja 1917, druga istega leta v oktobru), ki je sanjala o „sovjetih brez komunistov“. Staro rusko hrepenenje po svobodi je navdihnilo ta upor zoper tiste, ki so izkoriščali to hrepenenje in znali potem uveljaviti birokratski centralizem svoje strankarske avtoritacije. Imel pa je ta poraz svobode vsaj to posledico, da je dal zadnji sunek NEP-i. Seveda uradna knjiga „Kratki tečaj zgodovine KPSZ“ potvarja resnično zgodovino, ko podtika kronstadtskim upornikom hotenje obnoviti kapitalistični sistem in jim postavlja na čelo belogardno vodstvo.

—Že več let se slovenski slavisti zbirajo na letna zborovanja. Lani je bilo zborovanje v Piranu. Ugotavljali so na njem nevarne

Vez z glasbeno tradicijo se ne sme razbiti... Potrebno je, da smo novi igralci iste igre, zakaj menjati pravila pomeni uničiti igro in jo zamenjati nazaj k izhodiščni točki. Ekonomija sredstev se mi zdi težja, pa tudi bolj koristna kot preveč hotena drznost. Nesmiselno je razbiti vrata, ki se dadó odpreti.

ARTHUR HONNEGER
Je suis compositeur, 1951

pedagoške težnje, ki se uveljavljajo v slovenskem strokovnem šolstvu. „Premiki strokovnega šolstva nekoliko ogražajo cilj, ki smo ga zasledovali ves čas po vojni: vzgojiti osebnost, v kateri bodo čustvene in umske moči enakomerno razvite, človeka, ki ne bo le strokovna moč. Vzgojati moramo ljudi, ki bodo zavestni, razgledani, osveščeni, kulturni upravljalci naših podjetij, ljudi, ki ne bodo le ozki strokovnjaki, temveč osebnosti. Do sedaj smo zagovarjali takega človeka z najvišjih forumov, zdaj po petnajstih letih življenja v socialistični družbi pa ga ogražajo praktičistične tendence.“ Seveda pa dnevnik „Delo“, ki je o sestanku poročal, nič ne pove, če so najvišji forumi kaj krivi teh premikov v slovenski pedagoški provinci. Poudarjali so tudi pomen pouka materinščine (t.j. slovenščine) v srednjih strokovnih šolah. — Ali so tudi tu nevarni premiki?

GLAS prinaša mnogo gradiva z vseh področij. Zbiranje poročil je vezano s stroški. Podprite s prispevki tiskovni sklad, ki vzdržuje GLAS

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Joselito je nekoč živel v našem stanovanjskem bloku, lani pa se je preselil v sosednjega in, čeprav se na igrišču bojujejo skupine iz štirih različnih blokov, njegov napad je vedno usmerjen proti svojim nekdanim tovarišem. ...

Vidim, da imam pedagoške zmožnosti. Moj mali v hipu razume janičarstvo. Saj pa tudi ne mine teden, da ga ne bi na lastni koži občutil...

Cirilovo pisanje — argentinski pesnik Anton Novačan bi ga imenoval „plansko zmešano, kruto“ — pa je kljub vsemu prijetno. Življenje v tujini je težko, malokdaj se človek res razvedri. A —hvala Bogu —nam že Ciril kdaj pa kdaj poskrbi za zabavo: ali doma ali pa v deželi, v kateri sladki si doni.

S prijateljem končujeva pogovor, mojemu malemu pa se nenadoma zagonetno zasvetijo oči.

„In ti poznaš Cirila Zlobca?“

„Ne, ne! Zakaj?“

„Kako pa veš, da sploh eksistira?“

Ti zlomek! To je posledica televizije in pa detektivskih zgodb, v katerih je že vsega konec, ko ti nenadoma nekdo začne postavljati vse rezultate na glavo.

Molčim.

Mali zamišljeno gleda v strop in zmagoslavno nadaljuje: „In če njega sploh ni, in si je samo nekdo, ki zlobno piše, dal tak psevdonim?“

„Oh!“ Prav oddahnem se. „Tako si mislil? Ne, ne, dragec! To je gotovo pravo ime. Če bi si namreč hotel nekdo, ki je tak članek napisal, res poiskati odgovarjajoči psevdonim, bi si moral že točnejšega: nekaj, kar združuje to ime in pa glavno lastnost Poldruga Martina...“

Iáñez Kraňski
periodista criollo

—Ker je prva izdaja Slovenskega pravopisa, ki je izšla l. 1950, že zdavnaj pošla, pripravlja posebna komisija v Ljubljani novo, izpopolnjeno, drugo izdajo. Komisijo vodita akademika prof. A. Sovre in prof. A. Bajec. Rokopis je v tiskarni in do konca postavljen, korekture, vezava in druga tehnična opravila pa bodo trajala še pol leta. Novi pravopis bo verjetno prišel na trg na jesen 1961.

—V Parizu je umrl najvidnejši francoski literarni kritik Emile Henriot, od 1945 član akademije. Skoraj 30 let je pisal za Temps literarna pisma, ki jih je potem nadaljeval pri listu Le Monde, saj je bil med njegovimi ustanovitelji. V teh člankih, ki so izšli v knjižnih ponatisih in še v posebnih študijah o starejših pisateljih, se povsod razodeva kot izbrusen psiholog in moralist. Rojen je bil 3. marca 1889. Prvo pesniško zbirko je izdal, ko je imel 16 let. Za Robertom Kempom, ki ga je Henriot sprejel v akademijo, je odšel sedaj drugi veliki predstavnik francoske literarne kritike.

„GLAS“ je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, R. Mejía, FCNDFS, Buenos Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna „Baraga“, Pedernera 3253, Buenos Aires.